

การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำรงเงินกองทุนตามเกณฑ์ Basel II ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2555

โครงสร้างเงินกองทุน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2555 โครงสร้างเงินกองทุนของ ธสน. ประกอบด้วย เงินกองทุนชั้นที่ 1 (92.28% ของเงินกองทุนรวมทั้งสิ้น) และเงินกองทุนชั้นที่ 2 (7.72% ของเงินกองทุนรวมทั้งสิ้น) โดย ธสน. ไม่มีเงินกองทุนประเภท Hybrid Tier ที่ ธปท. อนุญาตให้ธนาคารพาณิชย์นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 (ตารางที่ 1) ทั้งนี้ เงินกองทุนรวมทั้งสิ้น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2555 เพิ่มขึ้น 2.23% เป็น 16,323.53 ล้านบาท เทียบกับ 15,966.73 ล้านบาท ณ 31 ธันวาคม 2554

ตารางที่ 1 องค์ประกอบของเงินกองทุนของ ธสน. ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2555

หน่วย : ล้านบาท

เงินกองทุนของ ธสน.ประกอบด้วย	31 ธ.ค. 2555	31 ธ.ค. 2554
1. เงินกองทุนชั้นที่ 1		
1.1 ทุนชำระแล้ว	12,800.00	12,800.00
1.2 ทุนสำรองตามกฎหมาย	3,126.85	2,824.55
1.3 กำไร (ขาดทุน) สะสมคงเหลือจากการจัดสรร	(862.77)	(952.94)
รวมทั้งสิ้น	15,064.08	14,671.61
2. เงินกองทุนชั้นที่ 2		
2.1 เงินสำรองสำหรับสินทรัพย์จัดชั้นปกติ	1,258.57	1,295.04
2.2 ส่วนเกินทุนสุทธิจากการตีราคาเงินลงทุนในตราสารทุนประเภทเพื่อขาย	0.88	0.08
รวมทั้งสิ้น	1,259.45	1,295.12
3. รายการหัก		
3.1 ส่วนต่ำกว่าทุนสุทธิจากการตีราคาเงินลงทุนประเภทเพื่อขาย	-	-
เงินกองทุนทั้งสิ้นตามกฎหมาย (1)+(2)-(3)	16,323.53	15,966.73

ความเพียงพอของเงินกองทุน

ธนาคารใช้วิธีการแบบพื้นฐานในการประเมินความเพียงพอของเงินกองทุน ซึ่งเหมาะสมและพอเพียงกับขนาดธุรกิจและขนาดองค์กรที่มีขนาดเล็กและลักษณะการดำเนินธุรกิจไม่ซับซ้อนมากนัก โดยสามารถจำแนกได้ ดังนี้

การคำนวณ	วิธีที่ใช้
ด้านเครดิต	เลือกใช้วิธี Standardised Approach โดยถ่วงน้ำหนักความเสี่ยงแต่ละประเภทสินทรัพย์ตามผลการจัดอันดับเครดิตจากองค์กรจัดอันดับความเสี่ยง (External Credit Assessment Institutions: ECAs) ซึ่งมีน้ำหนักความเสี่ยง 0 - 150%
ด้านตลาด	เลือกใช้วิธี Standardised Measurement Method เมื่อปริมาณธุรกรรมในบัญชีเพื่อการคำนวณของ ธสน. ถึงระดับที่มีนัยสำคัญ (Threshold) ตามที่ ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) กำหนด

ด้านปฏิบัติการ	เลือกใช้วิธี Basic Indicator Approach ซึ่งกำหนดให้ธนาคารต้องดำรงเงินกองทุนเท่ากับ 15% ของค่าเฉลี่ยของรายได้รวมต่อปีของปีที่รายได้รวม > 0 ในช่วง 3 ปีย้อนหลัง
----------------	--

ตารางที่ 2 เงินกองทุนขั้นต่ำสำหรับความเสี่ยงด้านเครดิต แยกตามประเภทของสินทรัพย์ โดยวิธี SA

หน่วย : ล้านบาท

เงินกองทุนขั้นต่ำสำหรับความเสี่ยงด้านเครดิต แยกตามประเภทของสินทรัพย์	31 ธ.ค. 2555	31 ธ.ค. 2554
สินทรัพย์ที่ไม่ด้อยคุณภาพ	7,289.79	7,659.59
1. ลูกหนี้ภาครัฐบาลและธนาคารกลางของประเทศต่างๆ	-	-
2. ลูกหนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ	-	-
3. ลูกหนี้ธนาคารเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ	-	-
4. ลูกหนี้สถาบันการเงิน	197.04	243.65
5. ลูกหนี้บริษัทหลักทรัพย์	-	-
6. ลูกหนี้ธุรกิจเอกชน	6,931.32	7,235.22
7. ลูกหนี้รายย่อย (ลูกหนี้ของ ธสน. ไม่เข้าเกณฑ์ ตามนิยาม/เงื่อนไขของ ธปท.)	-	-
8. สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย	18.54	18.57
9. สินทรัพย์อื่น	142.89	162.15
สินทรัพย์ด้อยคุณภาพ	277.99	237.01
รวมมูลค่าเงินกองทุนขั้นต่ำที่ต้องดำรงสำหรับความเสี่ยงด้านเครดิต	7,567.78	7,896.60

ตารางที่ 3 เงินกองทุนขั้นต่ำที่ต้องดำรงสำหรับความเสี่ยงด้านตลาดสำหรับฐานะในบัญชีเพื่อการค้า

หน่วย : ล้านบาท

เงินกองทุนขั้นต่ำสำหรับความเสี่ยงด้านตลาด	31 ธ.ค. 2555	31 ธ.ค. 2554
คำนวณโดยวิธีมาตรฐาน	38.38	35.62

ตารางที่ 4 เงินกองทุนขั้นต่ำสำหรับความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ คำนวณโดยวิธี Basic Indicator Approach (BIA)

หน่วย : ล้านบาท

	31 ธ.ค. 2555	31 ธ.ค. 2554
เงินกองทุนขั้นต่ำสำหรับความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ	448.65	356.05

ตารางที่ 5 อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง และอัตราส่วนเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์เสี่ยง

หน่วย : ล้านบาท

อัตราส่วน	31 ธ.ค. 2555	31 ธ.ค. 2554
เงินกองทุนทั้งชั้นต่อสินทรัพย์เสี่ยง	16.21%	15.41%
เงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์เสี่ยง	14.91%	14.16%

ตารางที่ 6 มูลค่าเงินกองทุนขั้นต่ำที่ต้องดำรงสำหรับความเสี่ยงด้านตลาดในแต่ละประเภท โดยวิธีมาตรฐาน

หน่วย : ล้านบาท

เงินกองทุนขั้นต่ำที่ต้องดำรงสำหรับความเสี่ยงด้านตลาด โดยวิธีมาตรฐาน	31 ธ.ค. 2555	31 ธ.ค. 2554
ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย	22.77	33.35
ความเสี่ยงด้านราคาตราสารทุน	-	-
ความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน	15.61	2.27
ความเสี่ยงด้านราคาสินค้าโภคภัณฑ์	-	-
รวมมูลค่าเงินกองทุนขั้นต่ำที่ต้องดำรง	38.38	35.62

ภาพรวมการบริหารความเสี่ยง

ธสน. ตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญของการบริหารความเสี่ยงว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินธุรกิจ คณะกรรมการธนาคารจึงได้มีการกำหนดให้การบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งในแผนยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาองค์กร และเน้นการบูรณาการ GRC เพื่อให้สามารถกำกับดูแลองค์กร และให้คำแนะนำแก่ผู้บริหารให้สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องได้อย่างมั่นใจ โดยจัดให้มีการบริหารความเสี่ยงที่เป็นระบบ มุ่งเน้นความเสี่ยงที่ตรงประเด็น จัดกระบวนการทำงานเพื่อให้มีการปฏิบัติตามระเบียบหรือการควบคุมภายในได้อย่างเหมาะสมภายใต้ต้นทุนการดำเนินงานที่สมเหตุสมผล รวมถึงการนำเทคโนโลยีมาสนับสนุนการทำงานให้มีประสิทธิภาพ และสื่อสารข้อมูลอย่างถูกต้องเหมาะสม ทันเวลาต่อผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ทางธุรกิจและเป้าหมายที่กำหนด โดยคำนึงถึงการบริหารความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพ ความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับองค์กร

ทั้งนี้ ธสน. แบ่งประเภทของความเสี่ยงออกเป็น 6 ประเภท ประกอบด้วย 1) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) 2) ความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit Risk) 3) ความเสี่ยงด้านตลาด (Market Risk) 4) ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (Liquidity Risk) 5) ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ (Operational Risk) และ 6) ความเสี่ยงด้านชื่อเสียง (Reputational Risk)

หลักการบริหารความเสี่ยง

ธสน. มุ่งเน้นการพัฒนาเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยงด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อรองรับการดำเนินธุรกิจของ ธสน. ได้อย่างเพียงพอและเหมาะสม อีกทั้งมุ่งเน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงให้แก่พนักงานทุกคนอย่างทั่วถึง โดยหลักการบริหารความเสี่ยงของ ธสน. มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ ธสน. สามารถจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ ธสน. ยอมรับได้และเหมาะสมกับขนาดและความซับซ้อนของธุรกิจของ ธสน. รวมถึงสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร โดยอยู่ภายใต้หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี หลักการบริหารความเสี่ยงที่ดี และการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ทั้งภายในและภายนอกอย่างเคร่งครัด

สำหรับหลักการและแนวทางปฏิบัติในการบริหารความเสี่ยงที่ ธสน. ยึดถือ ประกอบด้วย

1. การกำหนดกรอบการบริหารความเสี่ยงที่ชัดเจน

คณะกรรมการธนาคารอนุมัติและทบทวนกรอบการบริหารความเสี่ยงองค์กรเป็นประจำทุกปี เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยกรอบการบริหารความเสี่ยงของ ธสน. ครอบคลุมถึงแนวทางและกระบวนการบริหารความเสี่ยง ซึ่งใช้เป็นแนวทางสำหรับการดำเนินงานและสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี เพื่อให้การบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมองค์กร

2. การกำหนดกระบวนการบริหารความเสี่ยงที่เป็นระบบ

- การระบุความเสี่ยง เป็นการวิเคราะห์เพื่อระบุความเสี่ยง สาเหตุ ปัจจัยภายในและภายนอกที่ทำให้เกิดความเสี่ยง ซึ่งจะส่งผลให้ ธสน. ไม่บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้

- การประเมินและวัดระดับความเสี่ยง เป็นการประเมินและวัดระดับความเสี่ยงโดยคำนึงถึงโอกาส (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) ทั้งความเสี่ยงก่อนการควบคุม (Inherent Risk) และความเสี่ยงที่เหลืออยู่หลังการควบคุม (Residual Risk)

- การจัดการความเสี่ยง เป็นการกำหนดวิธีการควบคุมและลดความเสี่ยง ซึ่งคำนึงถึงระดับความรุนแรงของความเสี่ยงเป็นสำคัญ โดยพิจารณาถึงความคุ้มค่าหรือผลตอบแทนที่ได้รับ เพื่อให้ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ ธสน. ยอมรับได้และให้สอดคล้องกับนโยบายและกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยงของ ธสน.

- การติดตามและรายงานความเสี่ยง เป็นการกำหนดให้มีระบบการติดตามผลการควบคุมความเสี่ยงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและควบคุมความเสี่ยงได้อย่างทัน่วงที่

3. การกำหนดตัวชี้วัดความเสี่ยงและระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้

ธสน. กำหนดตัวชี้วัดความเสี่ยง (Key Risk Indicators: KRIs) ตลอดจนระดับความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้ (Risk Appetite) และระดับความเบี่ยงเบนของความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้ (Risk Tolerance) สำหรับความเสี่ยงแต่ละด้าน เพื่อเป็นแนวทางในการกำกับดูแลและควบคุมให้การบริหารความเสี่ยงของ ธสน. อยู่ในระดับที่ ธสน. ยอมรับได้

4. การมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการบริหารความเสี่ยงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ธสน. ตระหนักดีว่าบุคลากรทุกคนทั้งกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานมีหน้าที่รับผิดชอบต่อการบริหารความเสี่ยงในด้านต่างๆ ทั้งภายในหน่วยงานของตนรวมทั้งที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานอื่น จึงได้มีการสื่อสารและสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและกระบวนการบริหารความเสี่ยงให้แก่พนักงานทุกคนอย่างทั่วถึง

5. การทำให้การบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมองค์กร

ธสน. ได้จัดทำระเบียบ ธสน. ว่าด้วยจริยธรรมของพนักงาน ธสน. พ.ศ. 2555 ซึ่งครอบคลุมจริยธรรมของพนักงานและผู้บริหาร ตลอดจนบทลงโทษ ซึ่งสอดคล้องกับหลักกฎหมาย และจัดให้มีระเบียบ ธสน. ว่าด้วยการป้องกันการขัดแย้งทางผลประโยชน์ พ.ศ. 2555 และหลักเกณฑ์การให้สินเชื่อหรือลงทุนในกิจการที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง โดยมีเป้าหมายสูงสุดคือเพื่อให้กระบวนการบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งในกระบวนการปฏิบัติงานประจำวันและวัฒนธรรมองค์กรของ ธสน.

โครงสร้างการบริหารความเสี่ยง

ธสน. จัดให้มีโครงสร้างองค์กรที่สนับสนุนการนำกรอบและกระบวนการบริหารความเสี่ยงไปปฏิบัติอย่างเหมาะสมใน ธสน. ดังนี้

คณะกรรมการธนาคาร	ทำหน้าที่อนุมัติกลยุทธ์ นโยบาย รวมถึงกำกับดูแลการปฏิบัติงานด้านการบริหารความเสี่ยงของคณะกรรมการชุดต่างๆ และผู้บริหารระดับสูงที่ได้รับมอบหมาย
คณะกรรมการบริหารธนาคาร	ดำเนินการตามหน้าที่ความรับผิดชอบด้านการบริหารความเสี่ยงตามที่คณะกรรมการธนาคารได้มอบหมายให้ตามความเหมาะสมกับการดำเนินกิจการของ ธสน.

คณะกรรมการตรวจสอบ	ทำหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการธนาคารในการประเมินและติดตามผลการบริหารความเสี่ยงของคณะผู้บริหารความเสี่ยง
คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีและความรับผิดชอบต่อสังคม	ทำหน้าที่เสนอนโยบายเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดีและความรับผิดชอบต่อสังคมต่อคณะกรรมการธนาคาร ตลอดจนติดตามการปฏิบัติงานของฝ่ายจัดการให้เป็นไปตามนโยบายและแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดีและให้บรรลุผลสำเร็จตามแผนการดำเนินงานด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีและความรับผิดชอบต่อสังคม โดยส่งเสริมให้คณะกรรมการธนาคาร ผู้บริหาร และพนักงานมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลกิจการที่ดีและความรับผิดชอบต่อสังคมของ ธสน. อย่างต่อเนื่อง
คณะกรรมการจัดการ	ทำหน้าที่นำเสนอวิสัยทัศน์ ภารกิจ แผนวิสาหกิจ 5 ปีและแผนธุรกิจประจำปี ตลอดจนระดมความคิดเพื่อปรับแผนธุรกิจในการดำเนินธุรกิจของ ธสน. ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและความเสี่ยงที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งติดตามและรายงานผลการบริหารความเสี่ยงจำแนกตามแผนธุรกิจเสนอต่อคณะกรรมการธนาคาร
คณะผู้บริหารความเสี่ยง	ทำหน้าที่กำหนดยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ด้านการบริหารความเสี่ยง เครื่องมือในการบริหารความเสี่ยง ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ แผนดำเนินงานด้านการบริหารความเสี่ยง และวิธีประเมินผลการปฏิบัติตามแผนฯ ดังกล่าว รวมทั้งระบบการทำงานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และระบบสนับสนุนอื่นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงที่ใช้ในการระบุความเสี่ยง วัดความเสี่ยง ติดตามและรายงานความเสี่ยง และควบคุมความเสี่ยงของธนาคารให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมได้อย่างมีประสิทธิภาพ
คณะกรรมการบริหารสินทรัพย์และหนี้สิน	ทำหน้าที่กำหนดกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่องและด้านตลาด ติดตามและพิจารณาข้อมูลรายงานความเสี่ยงด้านสภาพคล่องและความเสี่ยงด้านตลาด เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายที่ ธสน. กำหนด ตลอดจนบริหารจัดการโครงสร้างสินทรัพย์และหนี้สิน ระดับความเสี่ยงด้านสภาพคล่องและด้านตลาดให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ รวมทั้งบริหารการลงทุนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และขอบเขตการลงทุนที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการธนาคาร
คณะกรรมการพิจารณาสินเชื่อรายใหญ่	ทำหน้าที่บริหาร ควบคุม และติดตามรายงานความเสี่ยงด้านเครดิตเฉพาะในส่วนของลูกค้าหนักให้เป็นไปตามแนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการธนาคาร
คณะกรรมการแก้ไขหนี้	ทำหน้าที่บริหาร ควบคุม และติดตามรายงานความเสี่ยงด้านเครดิตเฉพาะในส่วนของลูกค้าที่มีปัญหาหรือคาดว่าจะไม่สามารถชำระหนี้ได้ ให้เป็นไปตามแนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการธนาคาร
คณะอนุกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีและความรับผิดชอบต่อสังคม	ทำหน้าที่เสนอแนวทางและแผนการดำเนินการเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการที่ดีและความรับผิดชอบต่อสังคม ติดตามการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการดำเนินงานด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีและความรับผิดชอบต่อสังคม ตลอดจนส่งเสริมให้คณะกรรมการธนาคาร ผู้บริหาร และพนักงานมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลกิจการที่ดีและความรับผิดชอบต่อสังคมของ ธสน. อย่างต่อเนื่อง

สำหรับในระดับปฏิบัติการนั้น สำนักบริหารความเสี่ยงทำหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำร่างนโยบายการบริหาร ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ ตลอดจนการติดตาม และประเมินผลการบริหารความเสี่ยงของ ธสน. รวมทั้งพัฒนาเครื่องมือ ในการบริหารความเสี่ยง นอกจากนี้ ยังมีตัวแทนบริหารความเสี่ยงของแต่ละฝ่ายและสำนัก (Risk Champion) ซึ่งเป็น ตัวแทนของแต่ละฝ่ายและสำนักในการประสานงานด้านการบริหารความเสี่ยงภายในและระหว่างฝ่ายและสำนัก เพื่อให้ การบริหารความเสี่ยงภายในองค์กรเป็นไปอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

ขอบเขตและลักษณะของระบบการวัด ติดตาม และรายงานความเสี่ยงด้านต่าง ๆ ตามสายงาน

ธสน. กำหนดให้มีระบบการวัด ติดตาม และรายงานที่ครอบคลุมทุกประเภทความเสี่ยง เพื่อให้ ธสน. สามารถ ทราบถึงปริมาณ และระดับความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและควบคุมความเสียหายได้ อย่างทันทั่วถึงที่ โดยต้องเหมาะสมและสอดคล้องกับกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจของธนาคารด้วย รวมทั้งเพื่อมิให้ระบบการ ติดตามเป็นภาระในการดำเนินธุรกิจของ ธสน. เกินความจำเป็น โดยมีหน่วยงานที่เป็นอิสระจากหน่วยงานเจ้าของความ เสี่ยง (Risk Owner) เช่น สำนักบริหารความเสี่ยง รับผิดชอบการติดตามความเสี่ยงในภาพรวม นอกจากนี้ ยังมีฝ่ายงาน อื่นๆ ที่มีไม่ใช่ Risk owner ทำหน้าที่วัด ติดตาม และรายงานความเสี่ยงด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับฝ่ายงานของตน โดยสำนัก ฯ รวบรวมรายงานฯ ดังกล่าวนำเสนอคณะผู้บริหารความเสี่ยง คณะกรรมการพิจารณาสินเชื่อบริการใหญ่ และคณะกรรมการ ธนาคาร เพื่อทราบ/พิจารณาเป็นประจำ

นโยบายในการป้องกันหรือลดความเสี่ยง รวมทั้งกระบวนการในการติดตามประสิทธิผลของการป้องกันหรือลด ความเสี่ยง

ธนาคารกำหนดให้มีนโยบายในการป้องกันและลดความเสี่ยงของธนาคารให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ ตามนโยบายและกลยุทธ์ในการบริหารความเสี่ยงของธนาคาร สำหรับกลยุทธ์และวิธีการจัดการความเสี่ยงของธนาคาร ได้แก่

1. การกำหนดเป้าหมายและระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้
2. การกำหนดวิธีการจัดการความเสี่ยง ได้แก่ การยอมรับความเสี่ยง (Risk Acceptance) การควบคุม ความเสี่ยง (Risk Control) การลดความเสี่ยง (Risk Reduction) การกระจายความเสี่ยง (Risk Sharing/Spreading) การโอนความเสี่ยง (Risk Transfer) และการหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Risk Avoidance)
3. การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร (Management Information System : MIS) ที่มีความ เพียงพอสำหรับการบริหารความเสี่ยง
4. การพัฒนากระบวนการทำงานให้มีความชัดเจนและรัดกุมเพียงพอ เช่น การกำหนดหลักเกณฑ์หรือ คู่มือการทำงานต่างๆ เพื่อใช้ในกระบวนการปฏิบัติงาน โดยให้มีระบบการติดตาม และควบคุมการ ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ การพัฒนาความพร้อมของบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นต้น

แนวทางที่ใช้ในการกำหนด Limit สำหรับการควบคุมความเสี่ยง

ธนาคารกำหนดแนวทางที่ใช้ในการกำหนด Limit โดยพิจารณาตามตัวชี้วัดความเสี่ยง (Key Risk Indicators: KRIs) ระดับความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้ (Risk Appetite) และระดับความเบี่ยงเบนของความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้

(Risk Tolerance) จำแนกตามประเภทความเสี่ยง เพื่อเป็นแนวทางในการกำกับดูแลและควบคุมให้การบริหารความเสี่ยงของ ธสน. อยู่ในระดับที่ ธสน. ยอมรับได้

บทบาทและหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน

ธนาคารได้มีการจัดทำกฎบัตรการตรวจสอบภายใน ซึ่งว่าด้วยวัตถุประสงค์ ขอบเขต ภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบ สิทธิและอำนาจของสำนักตรวจสอบ โดยตั้งอยู่บนหลักการตามวิชาชีพตรวจสอบภายในที่เป็นมาตรฐานสากล โดยสำนักตรวจสอบมีขอบเขตการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานวิชาชีพการตรวจสอบ โดยการพิจารณาว่ากระบวนการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน และการกำกับดูแลทั้งในภาพรวมขององค์กรและในการดำเนินงานทุกกิจกรรมของธนาคารที่ฝ่ายบริหารได้จัดให้มีขึ้นและดำเนินการอยู่ นั้นมีความเพียงพอ มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

สำนักตรวจสอบมีภาระหน้าที่โดยไม่ขัดต่อความเป็นอิสระและความซื่อสัตย์สุจริต เช่น ปฏิบัติงานตามที่กำหนดไว้ในแผนการตรวจสอบประจำปีตามที่ได้รับอนุมัติ รวมทั้งการปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบภายในตามที่คณะกรรมการตรวจสอบและฝ่ายบริหารสั่งการ เป็นต้น

ข้อมูลทั่วไปของฐานะที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงด้านเครดิต

นโยบายการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตของธนาคารพาณิชย์

ธนาคารมีนโยบายสินเชื่อ ที่สำคัญ เช่น การให้สินเชื่ออย่างมีคุณภาพ การกระจายความเสี่ยงในการให้สินเชื่อ และกำหนดระดับความเสี่ยงที่ธนาคารสามารถยอมรับได้ การให้สินเชื่อที่ให้ผลตอบแทนในระดับที่เหมาะสมกับสถานะการเป็นหน่วยงานของรัฐที่ส่งเสริมและสนับสนุนการส่งออก การนำเข้ารายได้เงินตราต่างประเทศ และการลงทุนในต่างประเทศ การให้สินเชื่อโดยคำนึงถึงกฎระเบียบทางเศรษฐกิจและการเงินของประเทศไทยและประเทศที่เกี่ยวข้องในการให้สินเชื่อนั้น การจัดหาและพัฒนาคุณภาพบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถด้านสินเชื่อ และจัดสรรบุคลากรดังกล่าวให้เกิดประโยชน์สูงสุด การให้สินเชื่อโดยคำนึงถึงความเสี่ยง การจัดระบบการติดตามและทบทวนสินเชื่อที่ดี และจัดระบบและวิธีการแก้ไขหนี้ให้มีประสิทธิผลและเกิดประโยชน์สูงสุดกับธนาคาร นอกจากนี้ ธสน. ยังมีฐานข้อมูล (Database) ด้านเครดิต ซึ่งจะนำมาใช้บริหารความเสี่ยงด้านเครดิตในเชิงสถิติ

คำจำกัดความของการผิดนัดชำระหนี้และการด้อยค่าของสินทรัพย์

ธนาคารกำหนดคำจำกัดความของการผิดนัดชำระหนี้ หมายถึง สินเชื่อที่ไม่ชำระหนี้ รวมถึงการไม่ปฏิบัติตามหรือผิดเงื่อนไขตามสัญญาให้สินเชื่อ สัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ บันทึกข้อตกลง หรือสัญญาใดที่ลูกค้า/ลูกหนี้หรือผู้เกี่ยวข้องได้ทำกับธนาคาร และใช้บังคับกับลูกค้า/ลูกหนี้หรือผู้เกี่ยวข้องอยู่

“หนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loans : NPLs)” หมายถึง เงินให้สินเชื่อที่ค้างชำระเงินต้นและหรือดอกเบี้ย เป็นระยะเวลารวมกันเกินกว่า 3 เดือน นับแต่วันครบกำหนดชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ย หรือเงินให้สินเชื่อที่ค้างชำระเงินต้นและหรือดอกเบี้ยเป็นระยะเวลาไม่เกิน 3 เดือน นับแต่วันครบกำหนดชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ย และมีความไม่แน่นอนเกี่ยวกับความสามารถในการชำระคืนเงินต้นหรือดอกเบี้ย เว้นแต่ธนาคารเห็นสมควรผ่อนผันในกรณีดังต่อไปนี้

1. ลูกหนี้ที่ได้รับการวิเคราะห์เกี่ยวกับความสามารถในการชำระหนี้และได้รับการอนุมัติในการต่ออายุสัญญาทบทวนดอกเบี้ยเป็นเงินต้น หรือได้รับการผ่อนผันหรือปรับโครงสร้างเงินไขการชำระหนี้ใหม่
2. ลูกหนี้ที่มีหลักฐานแสดงว่าได้ทำข้อตกลงหรือสัญญาเพิ่มเติมในการปรับโครงสร้างหนี้ โดยกำหนดเงื่อนไขการชำระหนี้ใหม่

แนวทาง/วิธีการทางสถิติ (ถ้ามี) ที่ใช้ในการคำนวณ General Provision และ Specific Provision

ธนาคารมีการกันเงินสำรองสำหรับลูกหนี้ตามมาตรฐานบัญชีระหว่างประเทศ (International Accounting Standard : IAS) แบ่งเป็น

1. การคำนวณ General Provision ประกอบด้วย

- 1.1 การกันสำรองลูกหนี้จัดชั้นปกติ อัตราขั้นต่ำที่ใช้ในการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญร้อยละ 1 ของยอดหนี้ นอกจากนี้ธนาคารยังมีการตั้งเงินสำรองของค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญตามคุณภาพหนี้ปรับโครงสร้างในอัตราส่วนร้อยละ 20, 50 ของยอดหนี้อีกด้วย
- 1.2 การกันสำรองหนี้จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ อัตราขั้นต่ำที่ใช้ในการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญร้อยละ 2 ของยอดหนี้

2. การคำนวณ Specific Provision ประกอบด้วย

- 2.1 การกันสำรองหนี้จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน อัตราขั้นต่ำที่ใช้ในการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ร้อยละ 100
 - 2.2 การกันสำรองหนี้จัดชั้นสงสัย อัตราขั้นต่ำที่ใช้ในการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญร้อยละ 100
 - 2.3 การกันสำรองหนี้จัดชั้นสงสัยจะสูญ อัตราขั้นต่ำที่ใช้ในการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญร้อยละ 100
- นอกจากนี้ ธนาคารยังมีการกันสำรองส่วนที่เกินเกณฑ์เป็นสัดส่วนของยอดสินเชื่อรวมทุกงวด 6 เดือน ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ได้ตามความเหมาะสม

ข้อมูลฐานะที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงด้านเครดิตแยกตามวิธีการที่ธนาคารพาณิชย์เลือกใช้ในการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิต (วิธี SA)

รายชื่อของสถาบันจัดอันดับเครดิตภายนอกที่ธนาคารพาณิชย์เลือกใช้และ Country Risk Classification ของ OECD ที่ใช้ในการอ้างอิง Rating แยกตามประเภทสินทรัพย์/ลูกหนี้ของธนาคารพาณิชย์ในการกำหนดน้ำหนักความเสี่ยง

ธนาคารใช้การจัดอันดับความเสี่ยง (Rating) จากสถาบันจัดอันดับความเสี่ยงจากภายนอก (Export Credit Assessment Institutions: ECAs) รวม 3 แห่ง ได้แก่

1. Moody's Investors Service
2. Standard & Poor's
3. Fitch Ratings

เพื่อใช้ในการคำนวณน้ำหนักความเสี่ยงสินทรัพย์และลูกหนี้ ยกเว้นกรณีไม่มี Rating จาก ECAs ชำงต้นธนาคารจึงอ้างอิงจาก Country Risk Classification ของ Organization for Economic Co-operation and Development (OECD) อย่างไรก็ตาม สำหรับลูกหนี้ธุรกิจเอกชนนั้น ธนาคารใช้น้ำหนักความเสี่ยง 100% โดยไม่คำนึงถึง Rating จากสถาบันจัดอันดับเครดิตภายนอก

กระบวนการที่ธนาคารพาณิชย์ใช้ในการกำหนด Rating จากสถาบันจัดอันดับเครดิตภายนอก

ธนาคารใช้หลักเกณฑ์การใช้อันดับเครดิตจากสถาบันจัดอันดับเครดิตภายนอกตามที่ ธปท. กำหนด (ประกาศ ธปท. ที่ สนส. 90/2551 เรื่อง หลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์ โดยวิธี Standardised Approach (วิธี SA) เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2551 และที่ ฝนส. (22) ว. 5/2552 เรื่อง นำส่งประกาศ ธปท. เรื่อง หลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับธนาคารพาณิชย์ โดยวิธี Standardised Approach (วิธี SA) (ฉบับที่ 2) เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2552)

ข้อมูลการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต โดยวิธี SA

นโยบายและกระบวนการที่ธนาคารพาณิชย์ใช้ในการบริหารและประเมินมูลค่าหลักประกัน

ธนาคารมีนโยบายในการประเมินมูลค่าหลักประกันเพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ เช่น นำมูลค่าของหลักประกันมาใช้ในการคำนวณเงินสำรองสำหรับลูกหนี้ที่จัดชั้น เพื่อการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เพื่อใช้เป็นมูลค่าบันทึกบัญชีสินทรัพย์ที่ได้จากการรับชำระหนี้หรือซื้อจากการขายทอดตลาด และเพื่อประกอบการพิจารณาให้สินเชื่อและพิจารณาวงเงินเพื่อจัดจำนำ จดทะเบียนจำนองหรือบูริมสิทธิ์เหนือหลักประกัน เป็นต้น

สำหรับกระบวนการที่ธนาคารใช้ในการบริหารและประเมินมูลค่าหลักประกันนั้น ธนาคารใช้วิธีการประเมินราคาตามหลักสากล เช่น การคำนวณจากต้นทุนการก่อสร้างหักด้วยค่าเสื่อมราคา การเปรียบเทียบกับราคาตลาด และการคำนวณจากรายได้สุทธิต่อปีที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตก่อนทอนเป็นมูลค่าปัจจุบัน

ทั้งนี้ ธนาคารกำหนดให้มีการทบทวนราคาประเมินมูลค่าหลักประกันเป็นประจำ โดยขึ้นอยู่กับประเภท และมูลค่าของหลักประกันและกำหนดให้มีการใช้ผู้ประเมินราคาอิสระในการประเมินราคาอีกด้วย

ประเภทของหลักประกันที่สำคัญ

หลักประกันที่สำคัญของธนาคาร ได้แก่ 1) เงินฝาก 2) ที่ดิน 3) ที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

ประเภทของผู้ค้ำประกันและผู้ขายข้อตกลงรับประกันความเสี่ยงตามธุรกรรมอนุพันธ์ด้านเครดิตที่สำคัญ

การปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตของธนาคารมีเพียงเงินฝากเท่านั้น โดยธนาคารยังไม่มีกรรมการค้ำประกันหรืออนุพันธ์ด้านเครดิตมาปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต

การกระจุกตัวของความเสี่ยงด้านเครดิตและด้านตลาดในแต่ละประเภทของหลักประกัน ผู้ค้ำประกัน และผู้ขายข้อตกลงรับประกันความเสี่ยงตามธุรกรรมอนุพันธ์ด้านเครดิตที่ใช้ในการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต

ความเสี่ยงด้านเครดิต: หลักประกันประเภทที่ดิน ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างนั้น ส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ในกลุ่มธุรกิจการค้า กลุ่มเสื้อผ้าสำเร็จรูปและเครื่องแต่งกาย และกลุ่มอุตสาหกรรมยางพารา ส่วนหลักประกันประเภทเงินฝากนั้น ส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ในกลุ่มธุรกิจการค้า

ความเสี่ยงด้านตลาด : ส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ที่ตัวเงินคลังและพันธบัตร ธปท. ซึ่งมีอายุสัญญาเฉลี่ยต่ำกว่า 1 ปี

ข้อมูลทั่วไปของฐานะที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงด้านตลาด

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงด้านตลาด โดยวิธีมาตรฐาน

ความเสี่ยงด้านตลาด หมายถึง หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการเคลื่อนไหวของอัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ และราคาตราสารในตลาดเงินตลาดทุนที่มีผลกระทบต่อรายได้ และเงินกองทุนของ ธสน.

เครื่องมือในการบริหารความเสี่ยงด้านตลาดที่สำคัญในปี 2555

ธสน. มีเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยงด้านตลาดที่สำคัญ ได้แก่ การทดสอบภาวะวิกฤตความเสี่ยงด้านตลาดเป็นประจำทุกไตรมาส นอกจากนี้ ธสน. ยังมีเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยงด้านตลาดจำแนกตามแหล่งที่มาของความเสี่ยงด้านตลาดรวม 3 ด้าน ได้แก่

1. ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Risk) เช่น การติดตามความเหลื่อมกันของการปรับอัตราดอกเบี้ยครั้งต่อไป (Repricing Gap) ระหว่างสินทรัพย์และหนี้สิน และการประเมินผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Sensitivity Analysis) ที่มีผลต่อดอกเบี้ยรับสุทธิ (Net Interest Income: NII) ของ ธสน. ในระยะเวลา 1 ปีข้างหน้า และที่มีผลต่อเงินกองทุน (Economic Value of Equities: EVE) ของ ธสน. เป็นต้น
2. ความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (Foreign Exchange Rate Risk) ได้แก่ เกณฑ์การดำรงฐานะเงินตราต่างประเทศรายสกุลและรวมทุกสกุล ณ ลีนวัน การกำหนดระดับความเสียหายสูงสุด (Stop Loss Level) สำหรับการทำธุรกรรมด้านเงินตราต่างประเทศ (Proprietary FX Trading) ทุกสกุลเงิน เครื่องมือในการวัดมูลค่าความเสียหายสูงสุด (Maximum Potential Loss) จากความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ เป็นต้น
3. ความเสี่ยงด้านราคา (Price Risk) เช่น การลงทุนในตราสารที่มีสภาพคล่องสูง มีความเสี่ยงต่ำ และได้รับการจัดอันดับความน่าเชื่อถือทางเครดิตอยู่ในระดับที่นำลงทุน (Investment Grade) ขึ้นไป โดยมีคณะกรรมการบริหารสินทรัพย์และหนี้สินเป็นผู้บริหารพอร์ตการลงทุน และควบคุมดูแลการลงทุนให้อยู่ภายใต้วงเงินลงทุน รวมทั้งหลักเกณฑ์และขอบเขตของการลงทุนที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการธนาคาร เป็นต้น

นอกจากนี้ ในปี 2555 ธสน. ได้จัดทำนโยบายการบริหารความเสี่ยงด้านตลาดที่เป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการป้องกันและบริหารความเสี่ยงด้านตลาด เพื่อให้มั่นใจว่า ธสน. มีการบริหารความเสี่ยงด้านตลาดที่ดี รวมทั้งปฏิบัติตามระเบียบภายในและกฎเกณฑ์ทางการที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด

แนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านตลาด

ความเสี่ยงด้านตลาดของ ธสน. มีอยู่ทั้งในส่วนของบัญชีเพื่อการค้า (Trading Book) และบัญชีเพื่อการธนาคาร (Banking Book) และเนื่องจากวัตถุประสงค์ของการถือครองใน Trading Book และ Banking Book แตกต่างกัน ดังนั้นวิธีการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านตลาดจึงแตกต่างกันไป ดังนี้

(1) Trading Book ผลกระทบจะเกิดจากการที่มูลค่าตลาด ณ ปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไป ทำให้สถาบันการเงินรับรู้ผลกำไร/ขาดทุนทันที ส่งผลให้สถาบันการเงินจำเป็นต้องดำรงเงินกองทุนในระดับที่เหมาะสมเพื่อรองรับความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น

(2) Banking Book ผลกระทบที่เกิดขึ้นเป็นผลกระทบระยะยาว ซึ่งสถาบันการเงินยังมีเวลาที่จะใช้ระบบ Asset Liability Management (ALM) ปรับเปลี่ยน Portfolio ของตนให้เหมาะสมได้

ซึ่งตามแนวทางของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) นั้นได้กำหนดให้สถาบันการเงินต้องดำรงเงินกองทุนรองรับความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยและด้านราคาตราสารทุนในบัญชีเพื่อการค้า (Trading Book) และความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยนและราคาสินค้าโภคภัณฑ์ในบัญชีเพื่อการค้า (Trading Book) และบัญชีการธนาคาร (Banking Book)

การวัดความเสี่ยง

กรณีฐานะในบัญชีเพื่อการธนาคาร (Banking Book) สามารถวัดฐานะความเสี่ยงได้ 3 แบบ คือ

- ผลกระทบด้านรายได้ (Earning Perspective) ซึ่งประเมินผลกระทบต่อรายได้ดอกเบี้ยสุทธิของสถาบันการเงินในระยะสั้น (ภายใน 1 ปี) ซึ่งกำหนดมีการประเมินและติดตามผลกระทบดังกล่าวเป็นประจำทุกสัปดาห์
- ผลกระทบด้านมูลค่าทางเศรษฐกิจ (Economic Value Perspective) ซึ่งประเมินผลกระทบต่อ Net Worth ของสถาบันการเงิน ซึ่งกำหนดมีการประเมินและติดตามผลกระทบดังกล่าวเป็นประจำทุกเดือน
- การทดสอบภาวะวิกฤตสำหรับความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยในบัญชีเพื่อการธนาคาร ซึ่งกำหนดมีการประเมินและติดตามผลกระทบดังกล่าวเป็นประจำทุกไตรมาส

กรณีฐานะในบัญชีเพื่อการค้า (Trading Book):

- การทดสอบภาวะวิกฤตสำหรับความเสี่ยงด้านตลาดในบัญชีเพื่อการค้า ซึ่งกำหนดให้มีการประเมินและติดตามผลกระทบดังกล่าวเป็นประจำทุกไตรมาส
- ธปท. มีการกำหนดระดับที่มีนัยสำคัญของปริมาณธุรกรรมในบัญชีเพื่อการค้า เพื่อเป็นการลดภาระแก่สถาบันการเงินขนาดเล็กที่อาจมีธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงด้านตลาดไม่มาก จึงกำหนดระดับที่มีนัยสำคัญของธุรกรรมของสถาบันการเงินที่ต้องดำรงเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านตลาดว่ามีค่าเฉลี่ยย้อนหลังในช่วง 6 เดือนของ

(1) ปริมาณธุรกรรมตั้งแต่ 3,000 ล้านบาทขึ้นไป หรือ

(2) อัตราส่วนของปริมาณธุรกรรมต่อยอดรวมของสินทรัพย์ หนี้สิน และอนุพันธ์ทางการเงินทั้งสิ้นตั้งแต่ร้อยละ 5 ขึ้นไป

โดยปริมาณธุรกรรม หมายถึง ธุรกรรมของสถาบันการเงินทั้งที่อยู่ในและนอกงบดุลที่จัดอยู่ในบัญชีเพื่อการค้า (Trading Book) รวมทั้งฐานะเงินตราต่างประเทศรวมทุกสกุลเงิน

ธนาคารเลือกใช้วิธี Standardised Measurement Method ในการคำนวณความเสี่ยงด้านตลาด ซึ่งปัจจุบัน ธสน. มีสินทรัพย์เสี่ยงด้านตลาดเฉพาะด้านอัตราแลกเปลี่ยน และด้านอัตราดอกเบี้ยเฉพาะในส่วนที่เป็นฐานะใน Trading Book ซึ่งแบ่งเป็น

- General Market Risk : ต้องดำรงเงินกองทุนสำหรับ Interest rate related Derivatives (FRA, IRS, CCRS) โดยใช้วิธีการบันทึกตามอายุคงเหลือก่อนครบกำหนด Maturity Ladder Method
- Specific Risk: ไม่ต้องดำรงเงินกองทุน เนื่องจาก Interest rate related Derivatives ไม่มี Issuer

การติดตาม และรายงานความเสี่ยง

ธสน. กำหนดให้มีการติดตาม และรายงานครอบคลุมความเสี่ยงด้านตลาดทั้งในสถานการณ์ปกติ และในสถานการณ์วิกฤต และมีความถี่ที่แตกต่างกันไปตามแต่ละวัตถุประสงค์ของการจัดทำรายงานดังกล่าว เพื่อให้ธนาสามารถทราบถึงปริมาณและระดับความเสี่ยงได้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มั่นใจได้ว่าความเสี่ยงด้านตลาดของธนาอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ นอกจากนี้ ยังได้มีการเผยแพร่และสื่อสารกับพนักงานในสายงานที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการบริหารความเสี่ยงด้านตลาดทุกระดับ

ข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ

เครื่องมือในการบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการที่สำคัญในปี 2555

ธสน. มีเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการที่สำคัญ ได้แก่ คู่มือระบบการควบคุมภายใน ระบบการทำงานการประเมินความเสี่ยงและการควบคุมภายในของตนเองของ ธสน. (Control Self-Assessment: CSA) ซึ่งครอบคลุมการบริหารความเสี่ยงที่เกิดจากการทุจริต การกำหนดดัชนีชี้วัดความเสี่ยง (Key Risk Indicator: KRI) ด้านปฏิบัติการ แผนการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ (Business Continuity Management: BCM) การรายงานเหตุการณ์ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ (Loss Data) และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแต่สามารถป้องกันความเสียหายไว้ได้ (Near - Misses) ซึ่งในแต่ละหน่วยงานของ ธสน. จะมี Risk Champion ที่ทำหน้าที่รายงานการบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ รายงานการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ และรายงานการปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องและจรรยาบรรณของธนาฯ ตลอดจนมีช่องทางสำหรับพนักงานในการแจ้งเบาะแสการทุจริตอีกด้วย

นอกจากนี้ ในปี 2555 ธสน. ได้จัดทำนโยบายการบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ ธสน. มีแนวทางในการบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ

นโยบายการบริหารความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ

ธสน. กำหนดให้ฝ่ายงานต่างๆ จัดทำ/ทบทวนคู่มือการปฏิบัติงานให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ รวมทั้งจัดให้มีการประเมินความเสี่ยงและการควบคุมภายในของตนเองของ ธสน. (Control Self-Assessment : CSA) เป็นประจำทุกปี และรายงานเหตุการณ์ความเสียหายเหตุการณ์ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ (Loss Data) และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแต่สามารถป้องกันความเสียหายไว้ได้ (Near - Misses) จากฝ่ายงานที่เป็นเจ้าของความเสี่ยง (Risk Originator) และฝ่ายงานที่ไม่ใช่เจ้าของความเสี่ยง (Non-risk Originator) เพื่อกำหนดกิจกรรมการควบคุม (Control Activities) ที่เหมาะสม รวมทั้งกำหนดให้มีการนำรายงานฯ ดังกล่าวมาใช้ในการปรับปรุงการประเมินความเสี่ยงและการควบคุมภายในของตนเอง และปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงานให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ธสน. ยังมีการกำหนดดัชนีชี้วัดความเสี่ยง (Key Risk Indicator : KRI) ด้านปฏิบัติการ โดยกำหนดระดับความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้ (Risk Appetite) และช่วงเบี่ยงเบนของระดับความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้ (Risk Tolerance) เพื่อควบคุมและติดตามความเสี่ยงด้านปฏิบัติให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม และสามารถจัดการความเสี่ยงด้านปฏิบัติการได้อย่างทันท่วงทีก่อนที่จะเกิดความเสียหายต่อธนาฯและผู้มีส่วนได้เสียของธนาฯ และกำหนดให้สำนักกำกับการปฏิบัติงานทำหน้าที่ติดตามและรายงานผลการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ต่อคณะกรรมการตรวจสอบเป็นประจำทุกปี เพื่อให้มีการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ทั้งภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้อง การกำหนดให้มีช่องทางในการแจ้งเบาะแสการทุจริตภายใน การกำหนดให้มีการจัดทำแผนการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ เพื่อให้ธุรกิจสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง

หากเกิดเหตุภัยพิบัติและกำหนดให้ฝ่ายงานที่เกี่ยวข้องมีการซ่อมแซมฯ ดังกล่าวเป็นประจำทุกปี ตลอดจนมีการคำนวณ ความเพียงพอของเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านปฏิบัติการตามแนวทางที่ ธปท. กำหนด

การคำนวณเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ

ธสน. ใช้วิธี Basic Indicator Approach (BIA) ในการคำนวณความเพียงพอของเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ โดยคำนวณฐานเงินกองทุนขั้นต่ำ จากค่าเฉลี่ยย้อนหลัง 3 ปีของผลคูณค่าคงที่ 15% กับรายได้จากการดำเนินงานของธนาคาร ในกรณีที่รายได้จากการดำเนินงานในปีใดมีค่าติดลบหรือเท่ากับศูนย์ ให้ตัดรายได้ดังกล่าวออกจากตัวเลข และตัดปีดังกล่าวออกจากจำนวนปีในตัวเลข

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุนในบัญชีเพื่อการธนาคาร

ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยทั่วไปสำหรับความเสี่ยงของฐานะตราสารทุนในบัญชีเพื่อการธนาคาร

ปัจจุบันธนาคารมีฐานะตราสารทุนในบัญชีเพื่อการธนาคารประมาณ 0.86% ของเงินกองทุน โดยเป็นการลงทุนในกองทุนเปิดจำนวน 2 กองทุน

ความแตกต่างของนโยบายในการบริหารความเสี่ยง

เนื่องจาก ธสน. มีภารกิจที่จะต้องส่งเสริมและสนับสนุนส่งออกและผู้ลงทุนไทยเพื่อการพัฒนาประเทศ ดังนั้น ธนาคารจึงมีการลงทุนในตราสารทุน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองต่อภารกิจของธนาคาร

นโยบายที่สำคัญในการประเมินมูลค่ายุติธรรมตามมาตรฐานการบัญชี สมมติฐาน และแนวปฏิบัติที่ใช้ในการประเมินมูลค่ายุติธรรม รวมถึงการเปลี่ยนแปลงในแนวปฏิบัติที่มีนัยสำคัญ แบ่งเป็น

- เงินลงทุนในตราสารหนี้หรือตราสารทุนที่อยู่ในความต้องการของตลาดจัดประเภทเป็นเงินลงทุนเผื่อขาย แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม ถ้าไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรม จะแสดงเป็นรายการแยกต่างหากในส่วนของผู้เจ้าของและจะรับรู้ในงบกำไรหรือขาดทุนเมื่อได้จำหน่ายเงินลงทุนนั้น
- เงินลงทุนในตราสารทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาดจัดประเภทเป็นเงินลงทุนทั่วไป แสดงด้วยราคาทุนสุทธิจากค่าเผื่อการลดมูลค่าเงินลงทุนกรณีที่เกิดการด้อยค่า ผลขาดทุนจากการด้อยค่าจะรับรู้ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ
- เงินลงทุนในบริษัทร่วมในงบการเงินเฉพาะธนาคาร แสดงด้วยราคาทุน
- เงินลงทุนในหน่วยลงทุน แสดงด้วยมูลค่าสินทรัพย์สุทธิ (Net Asset Value) ณ วันที่รายงาน มูลค่าสินทรัพย์สุทธิที่เปลี่ยนแปลงจะรับรู้ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

ข้อมูลความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยในบัญชีเพื่อการธนาคาร

ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยทั่วไปสำหรับความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยในบัญชีเพื่อการธนาคาร

ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Risk) เป็นความเสี่ยงที่รายได้ของ ธสน. ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย ด้วยเหตุนี้ ธสน. จึงได้จัดโครงสร้างอัตราดอกเบี้ยให้สอดคล้องตามลักษณะสินทรัพย์และหนี้สิน และมีการประเมินสถานการณ์และแนวโน้มอัตราดอกเบี้ยอยู่ตลอดเวลา โดยมีเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยง

จากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสมกับความซับซ้อนของธุรกิจ เช่น การติดตามความเหลื่อมกัน (Maturity Gap) ระหว่างอายุของสินทรัพย์และอายุของหนี้สิน และการประเมินผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Sensitivity Analysis) ที่มีผลต่อดอกเบี้ยรับสุทธิ (Net Interest Income: NII) ของ ธสน. ในระยะเวลา 1 ปี ข้างหน้า และที่มีผลต่อเงินกองทุน (Economic Value of Equities: EVE) ของ ธสน. เป็นต้น ซึ่งเครื่องมือดังกล่าวช่วยให้ ธสน. สามารถบริหารความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยและสามารถบริหารสินทรัพย์และหนี้สินในแต่ละช่วงเวลาได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกัน และเป็นไปตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการธนาคารกำหนด

ลักษณะของความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยในบัญชีเพื่อการธนาคารของธนาคารพาณิชย์

จากการประเมินผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Sensitivity Analysis) ที่มีผลต่อดอกเบี้ยรับสุทธิ (Net Interest Income: NII) ของ ธสน. ในระยะเวลา 1 ปีข้างหน้า พบว่าในช่วงปี 2555 ที่ผ่านมา ผลกระทบต่อดอกเบี้ยรับสุทธิของธนาคารในระยะเวลา 1 ปีข้างหน้า (NII) ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ที่ธนาคารที่กำหนด

สมมติฐานสำคัญประกอบการประเมินความเสี่ยง เช่น สมมติฐานเกี่ยวกับการชำระหนี้คืนก่อนกำหนดของลูกค้านี้ ลักษณะพฤติกรรมของบัญชีเงินฝากที่ไม่มีกำหนดระยะเวลา

ธนาคารกำหนดสมมติฐานสำคัญประกอบการประเมินความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยในบัญชีเพื่อการธนาคาร เช่น การปรับพฤติกรรมตามระยะเวลาของเงินฝาก และพฤติกรรมการชำระคืนของลูกค้า เป็นต้น

ความถี่ของการวัดความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยในบัญชีเพื่อการธนาคาร

ธนาคารมีการคำนวณ Interest Rate Sensitivity Analysis ของความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยในบัญชีเพื่อการธนาคารเป็นประจำทุกสัปดาห์